

1. Zrodení zo snov (pre dospelých)

Inšpirácie z pôvodu saleziánskej charizmy

Dospelosť sa nezriedka definuje ako obdobie vytriezvenia z ideálov a snov. Ako to už často býva, takáto definícia obsahuje v sebe časť pravdy a v žiadnom prípade ju nesmieme prijímať absolútne a bez výhrad. Realita, povinnosti i rôzne sklamaná a trpkéjšie skúsenosti nám zaiste zaiste bránia prežívať to, čo sa prežívalo v mladosti.

Náš ľudský život, narodenie, detstvo, dospievánie, mladosť, dospelosť – to však nie je len ľudský jav so svojimi zákonitostami. Náš život je a má byť, miestom, kde vládne Boh. Preto nie je namieste, aby sme sa poddávali všeobecným ľudským skúsenostiam, ale aby sme siahli po Božom slove a tam hľadali odpovede na to, či sny majú len obmedzené miesto v ľudskom živote a či vôbec majú nejaké miesto v živote viery.

Kresťan a snívanie

Kniha proroka Joela prináša do nášho hľadania jasné svetlo. Prorok Joel píše o proroctvách, snoch a videniach, ktoré spôsobí príchod Pánovho Ducha: *Potom vylejem svojho ducha na každé telo a budú prorokovať vaši synovia i vaše dcéry; vaši starci budú mávať sny a vaši mládenci budú mať videnia. Aj na služobníkov a služobnice vylejem v tých dňoch svojho ducha.* Joel 3,1-2

A aby sme si azda nemysleli, že len tak vyťahujeme nejaké málovýznamné veršiky Písma, tak si všimnime, že ich použil sv. Peter vo svojej prvej kázni po vyliatí Ducha. Môžeme teda povedať, že sny, spolu s proroctvami a videniami, majú konštitutívny charakter pre Cirkev. Z týchto troch prvkov sa nám azda najľahšie prijíma to proroctvo. Aj v súčasnosti veľa hovoríme o proročkom význame našich diel a nášho života. Ako je to však s tými snami? Nepatria až príliš do osobitného výnimočného režimu, ktorý v Cirkvi existuje pre ľudí osobitne vyvolených?

Avšak samotný text proroka Joela i jeho umiestnenie v prvej Petrovej kázni nám hovorí niečo iné. Sny by sme nemali považovať za niečo mimoriadne v zmysle, niečo zriedkavé a osobitne určené len pre niektorých. Ba dokonca, v rozpore s ľudskou skúsenosťou, Písmo nám cez Joela hovorí, že sny patria starým, nie mladým.

Čo znamená snívať

Aby sme vyšli zo spleti otázok a nemuseli si lámať hlavu nad zložitými teóriami o význame snov v náboženskom a kresťanskom živote, zamerajme našu pozornosť na veľmi podnetnú myšlienku jedného súčasného talianskeho kňaza, ktorý všetkých prekvapuje svojou jednoduchosťou a hĺbkou.¹ Pre neho je snívanie opakom kalkulácie a prehnaného plánovania.

Človek, ktorý sníva, je človekom, ktorý vpustil do svojho srdca i do svojho života Božie ideály. Snívajúci človek je otvorený človek a púšťa sa na cestu. Podobá sa na Abraháma, ktorý počul hlas a volanie, vydal sa na cestu, ale nevedel kam. Boh mu nepovedal ani kam a ani kadiaľ má ísť. Abrahám sa stal človekom cesty, človekom, ktorý má istotu, že ho Boh vedie, hoci nevie kam a čo všetko na tej ceste bude.

Takto presne je to so snom. Don Bosco mal sen, ale nepoznal cestu. To, čo človeka môže zastaviť na ceste sna je mentalita kalkulácie a presných plánov, ktoré máme pod kontrolou. Zaiste nie je škodlivé plánovať pastoračnú činnosť. Keď však kalkulačná mentalita vstúpi do nášho osobného života, do nášho povolania, keď začneme Bohu hovoriť, že takto sme si to nepredstavovali a s týmto sme nepočítali – v tom okamihu sa zriekame sna a, ak to neblaho prerastie, aj nášho povolania.

My saleziáni sme synovia otca, ktorý sníval. Aby sme dobre porozumeli tejto vete, aby sme mohli byť skutočne synovia a dcéry dona Bosca, na to nestačí len vedomie, že sme vyrástli zo sna (a my už nesnívame, lebo všetko bolo už vysnené). Nestačí ani len hovoriť, že máme účasť na jeho sne. Od nás sa naozaj žiada, aby sme aj my snívali a boli ľuďmi snívajúcimi Božie sny pod vplyvom Darov Ducha, ktorý sa na nás vylieva. Dnes a teraz.

Sny nám ukazujú smer, ale nehovoria nič o konkrétnej ceste. Sny pozývajú, ale ťažkosti zostávajú. Byť človekom sna znamená byť človekom odvahy a človekom rozlišovania. Akú istotu mal Abrahám po svojom povolaní? Akú mal don Bosco po svojom prvom sne? A akú istotu máme my dnes? Existuje len jediná istota sna: že Boh nás pozval, že nás oslovil, že nás pozýva vpred. Ale nebude nám hovoriť všetky podrobnosti. Dostali sme rozum a dar Ducha, aby sme hľadali, rozlišovali a kráčali dopredu. Takto namáhavo išiel vpred don Bosco.

Prečo nám Boh v sne nepovie presne, ako a kam máme ísť? Azda najviac preto, lebo chcel bytosti, ktoré si podmania zem, panujú na rybami, vtáctvom i nad zvieratami zeme. Bytosti, ktoré vládnu a rozhodujú, v zodpovednej závislosti, plné lásky a viery voči svojmu Stvoriteľovi.

V istých chvíľach bolo saleziánom vyčítané, že sa príliš oháňajú snami dona Bosca. Iste, nebolo by zdravé stavať ich posolstvá do konkurencie evanjeliu alebo vyťahovať z nich len predpovede a tzv. zázračné aspekty, ale na druhej strane sa ako saleziáni nemôžeme zrieknuť pohľadu na

¹ don Luigi Maria Epicoco, konkrétne [Don Luigi Maria Epicoco - Dal sogno di San Giovanni Bosco una traccia di evangelizzazione](#)

dona Bosca ako človeka snov. Tento pohľad nám v správnej perspektíve prináša niečo veľmi cenné a užitočné: povzbudzuje nás k otvorenosti, k odvahe otvárať sa novým veciam tak ako on. Ak by toto v ňom nebolo, Valdocco by zostalo krásnou spomienkou, epizódkou o tom, že raz tam v Turíne bol kňaz, ktorý sa úžasne venoval mladým. Ale nezostalo to tak, sny dona Bosca otvárali k novým a novým dobrodružstvám. Takto sa otvoril snu o laikoch, ktorí mu budú pomáhať, snu o sestrách, ktoré sa budú venovať dievčatám tak ako on chlapcom, snu o misiách, ktoré prinesú evanjelium nespočetným zástupom.

Don Bosco zanechal svojim synom úlohu vedieť snívať a nikdy sa nebáť cesty, ktorá sa pred nimi otvára. Istý španielsky autor vyjadril saleziána takto: *Salezián je človek sebazaprenia a pokory, (...) ktorý robí dobro a ani o tom nevie, obetuje sa bez toho, aby si to uvedomil, ba čo viac, vôbec si to nevšíma a pretože prichádza ako posledný, považuje sa za posledného služobníka Cirkvi. Ide tam, kam ho pošlú, berie a prijíma všetko tak, ako to je a stavia si svoje hniezdo či na konároch listnatých stromov alebo na holých kameňoch. Jeho čnosťou je nikdy nenariekať, aj keď všetko ide proti, nikdy sa nevzdať, dúfajúc vždy v Prozreteľnosť.*

Toto je človek sna, ktorý vie len to, k čomu ho Boh volá a skúmajúc cestu pred sebou, ničoho sa nebojí, lebo všetko obetoval. Zostáva nám len otázka, či aj dnes tu medzi nami nájde Boh mladých s víziami a starých so snami. Duch Svätý skrze Cirkev a pápeža nás uisťuje:

Ak sa mladí aj starí otvoria Duchu Svätému, spolu utvoria zázračnú kombináciu. Starí majú sny a mladí majú videnia. Ako sa tieto dve veci navzájom dopĺňajú? Starí majú sny utkané zo spomienok, z obrazov prežitých vecí, poznačených skúsenosťou a rokmi. Ak sa mladí zakorenia v snoch starých, preniknú do budúcnosti, budú mať videnia, ktoré im rozšíria horizont a ukážu im nové cesty. Ale ak starí nemajú sny, mladí nebudú jasne vidieť horizont. (Christus vivit 192 – 193)

196. „Čo žiadam od starých, medzi ktorých zarátavam aj seba? Žiadam, aby sme boli strážcami pamäti. My starí otcovia a staré mamy potrebujeme vytvoriť chór. Predstavujem si starcov ako trvalý chór v dôležitej duchovnej svätyni, v ktorej prosebné modlitby a modlitby chvál podporujú celú komunitu, ktorá pracuje a bojuje na poli života.“ 105 Je krásne, že „mládenci a panny, starci a junáci chvália meno Pánovo“ (Ž 148, 12-13).

197. Čo môžeme dať mladým my, starí? „Dnešným mladým, ktorí žijú v zmesi heroických ambícií a neistôt, môžeme pripomenúť, že život bez lásky je život sterilný.“ 106 Čo im môžeme povedať? „Bojazlivým mladým môžeme povedať, že strach z budúcnosti možno prekonať.“ 107 Čo ich môžeme naučiť? „Mladých, ktorí sa príliš starajú o seba, môžeme poučiť, že väčšiu radosť pocítíme, keď dávame, ako keď dostávame, a že láska sa nedokazuje len slovami, ale aj skutkami.“ 108 (Christus vivit 196 – 197)

- Nezabúdam na to, že v Božích plánoch sme vždy mladí a máme veľké horizonty pred sebou?
- Bojím sa neznámej cesty a radšej hľadám bezpečnú rutinu?
- Viem povzbudiť mladých k snívaniu alebo skôr dusím ich aktivity, aby nerušili moje pohodlie?